

PM 2011:58 RI (Dnr 001-282/2011)

E-legitimationsnämnden och Svensk e-legitimation (SOU 2010:104)

Remiss från Näringsdepartementet

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen av betänkandet "E-legitimationsnämnden och Svensk e-legitimation" (SOU 2010:104) hänvisas till vad som sagts i denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Föredragande borgarrådet Sten Nordin anför följande.

Ärendet

Regeringen beslutade den 17 juni 2010 att tillkalla en särskild utredare för att förbereda och genomföra bildandet av en nämndmyndighet för samordning av statens och kommunernas hantering av metoder och tjänster för elektronisk identifiering och signering (e-legitimationer). Näringsdepartementet har remitterat betänkandet "E-legitimationsnämnden och Svensk e-legitimation" (SOU 2010:104) till Stockholms stad för yttrande.

I betänkandet, E-legitimationsnämnden och Svensk e-legitimation, redovisar utredningen författningsförslag om ett nytt valfrihetssystem samt uppdaterade förslag och beskrivningar av verksamhetsplan för E-legitimationsnämnden samt konceptuell beskrivning av Svensk e-legitimation.

Grundläggande i utredningen är att en ny modell baserad på så kallade federativa lösningar föreslås med syfte att bland annat göra det enklare att införa e-tjänster, samt möjliggöra för fler leverantörer, än dagens tre, att svara för utgivning av e-legitimationer.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att det är bra att så kallade federativa lösningar föreslås. Det är viktigt att den i utredningen föreslagna modellen för Svensk e-legitimation kan införas enligt den tidplan som föreslås. Stadsledningskontoret anser att det inte framgår av betänkandet hur kontinuiteten för nuvarande lösning kan säkerställas. Denna kontinuitet är viktig i genomförandet av den nya lösningen för e-legitimationer och en avgörande förtroendefråga för e-legitimationsnämnden. Kontoret anser att den nya e-legitimationen bör gälla för alla som är folkbokförda i Sverige, även för dem som saknar personnummer eller är under 13 år. Stadsledningskontoret

vill också betona att det är ett viktigt användarperspektiv att näringslivet har tillgång till samma lösning som offentlig sektor.

Mina synpunkter

Stockholms stad har genomfört ett omfattande program för utveckling av e-tjänster. Ett stort antal e-tjänster har introducerats på stadens hemsida och många av dessa ställer krav på medborgarens identifiering och autentisering. Stadens nuvarande lösning för att hantera detta kan acceptera samtliga alternativ för e-legitimering som myndigheten Verva tidigare upphandlat och detta fungerar väl.

Dagens system har dock brister och jag välkomnar därför regeringens arbete på detta område. Det finns ingen sammanhållen och enhetlig infrastruktur för identifiering, vilket försvårar utvecklingen av e-tjänster.

En samordnad infrastruktur för användning av e-legitimationer kommer att underlätta och förenkla för den offentliga sektorn och främja utvecklingen av e-tjänster. Dagens modell öppnar inte för möjliga nya aktörer att komma in på marknaden och därigenom bidra till mångfald, varför jag välkomnar en förändring på området.

Jag instämmer i övrigt med de synpunkter som framförs i stadsledningskontorets tjänsteutlåtande.

Jag föreslår att borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.

1. Som svar på remissen av betänkandet ”E-legitimationsnämnden och Svensk e-legitimation” (SOU 2010:104) hänvisas till vad som sagts i denna promemoria.
2. Beslutet i ärendet justeras omedelbart.

Stockholm den 6 april 2011

STEN NORDIN

Bilaga

E-legitimationsnämnden och Svensk e-legitimation (SOU 2010:104), sammanfattning

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Det antecknades till förteckningen att Miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

Kommunstyrelsen

Det antecknades till protokollet att Miljöpartiet lämnar ärendet utan eget ställningstagande.

ÄRENDET

Regeringen beslutade den 17 juni 2010 att tillkalla en särskild utredare för att förbereda och genomföra bildandet av en nämndmyndighet för samordning av statens och kommunernas hantering av metoder och tjänster för elektronisk identifiering och signering (e-legitimationer). Näringsdepartementet har remitterat betänkandet ”E-legitimationsnämnden och Svensk e-legitimation” (SOU 2010:104) till Stockholms stad för yttrande.

I betänkandet, E-legitimationsnämnden och Svensk e-legitimation, redovisar utredningen författningsförslag om ett nytt valfrihetssystem samt uppdaterade förslag och beskrivningar av verksamhetsplan för E-legitimationsnämnden samt konceptuell beskrivning av Svensk e-legitimation.

Grundläggande i utredningen är att en ny modell baserad på så kallade federativa lösningar föreslås med syfte att bland annat göra det enklare att införa e-tjänster samt möjliggöra för fler leverantörer, än dagens tre, att svara för utgivning av e-legitimationer.

BEREDNING

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 9 mars 2011 har i huvudsak följande lydelse.

Näringsdepartementet har remitterat betänkandet ”E-legitimationsnämnden och Svensk e-legitimation” (SOU 2010:104) till Stockholms stad för yttrande. Regeringen vill ha synpunkter på förslagen och materialet i betänkandet.

Grundläggande i utredningen är att en ny modell baserad på så kallade federativa lösningar föreslås med syfte att bland annat göra det enklare att införa e-tjänster samt möjliggöra för fler leverantörer, än dagens tre, att svara för utgivning av e-legitimationer. Stadsledningskontoret delar den uppfattningen.

Stockholms stad har genomfört ett omfattande program för utveckling av e-tjänster. Ett stort antal e-tjänster har introducerats på stadens hemsida och många av dessa ställer krav på medborgarens identifiering och autentisering. För att inte utveckling av e-tjänster ska bromsas upp, måste E-legitimationsnämnden fånga upp och vidmakthålla hela den bas av e-legitimationer som finns i dag. Samtidigt som det är viktigt den att i utredningen föreslagna modellen för Svensk e-legitimation kan införas enligt den tidsplan som föreslås.

Stadsledningskontoret anser att det inte framgår av betänkandet hur kontinuiteten för nuvarande lösning kan säkerställas. Denna kontinuitet är viktig i genomförandet av den nya lösningen för e-legitimationer och en avgörande förtroendefråga för e-legitimationsnämnden.

Stadsledningskontoret anser att den nya e-legitimationen bör gälla för alla som är folkbokförda i Sverige, även för dem som saknar personnummer eller är under 13 år. Reservnummer, samordningsnummer och skyddad identitet är områden som behöver hanteras. För kommunerna finns behov inom skolan, att elever kan använda elektronisk identifiering för åtkomst av personrelaterad information.

Stadsledningskontoret vill betona att det är ett viktigt användarperspektiv att näringslivet har tillgång till samma lösning som offentlig sektor. Bland annat har flera privata utförare påpekat att det är angeläget att få med den privata sektorn i en gemensam lösning. Stadsledningskontoret vill också framhålla vikten av att e-legitimationen kan användas även utanför Sveriges gränser. Det är viktigt att få en internationellt gångbar lösning, som kan användas för kommunikation inom hela EU med hänsyn till gällande direktiv, t.ex. tjänstedirektivet och det elektroniska signaturdirektivet.

Stadsledningskontoret instämmer med utredaren att ”mjuka” e-legitimationer ska godkännas som Svensk e-legitimation (inom assurancesnivå 3), vid medborgar-inloggning. Denna nivå uppfyller nuvarande verksamhetskrav för tvåfaktorsinloggning. Det är också angeläget att säkra den volym av e-legitimationer som hittills är utgiven.

Den föreslagna lösningen för elektroniska signaturer behöver konkretiseras och prövas utifrån rättsliga utgångspunkter. Samtidigt vill stadsledningskontoret betona att det är viktigt att utforma en långsiktig lösning för elektroniska underskrifter.

Myndigheter, landsting och kommuner föreslås, i egenskap av e-tjänstleverantörer, även fortsättningsvis stå för större delen av den offentliga sektorns finansiering av modellen. Stadsledningskontoret delar uppfattningen att det är viktigt att möta direktivets krav på ökad förutsägbarhet i de offentliga aktörernas kostnader. För Stockholms stads del innebär modellen en årlig avgift om ca 590 000 kr per år. Därutöver tillkommer en årlig avgift för identitetsutfärdare som inledningsvis beräknas till 20 000 kr. Stockholms stad kan komma att omfattas av detta. Stadsledningskontoret ser fördelar med den föreslagna modellen förutsatt att denna blir accepterad och fastställd.

Flera parallella lösningar innebär konsekvenser för staden genom att förutsättningar och regelverk måste förändras för tillämpning av både existerande och tillkommande lösningar för identifiering. Det finns även risk för att vissa kostnader dubbleras.

Stockholms stad ser stora fördelar med att federativa lösningar för identifiering och behörighetshantering för säkert informationsutbyte med andra organisationer kan realiseras. Staden har på uppdrag av Sveriges Kommuner och Landsting genomfört ett pilotprojekt avseende federativa lösningar i samverkan med IT-forum Stockholms län. Projektet bekräftar att federativ lösning för identifiering och behörighetshantering innebär stora fördelar för verksamheten och för personalen. Stadsledningskontoret anser därför att det är angeläget att den utsatta tidsplanen (halvårsskiftet 2012) kan hållas.

Bakgrund

Näringsdepartementet har remitterat betänkandet ”E-legitimationsnämnden och Svensk e-legitimation” (SOU 2010:104) till Stockholms stad för yttrande. Regeringen vill ha synpunkter på förslagen och materialet i betänkandet.

Dagens lösning för e-legitimationer fungerar relativt väl och i en internationell jämförelse är det förhållandevis många medborgare i Sverige som kan utföra legitimering och underskrift i en elektronisk miljö. I dagsläget finns ca 3,8 miljoner medborgare med e-legitimation utgiven av BankID, Nordea och TeliaSonera.

Myndigheter, landsting och kommuner har också, i samverkan med utfärdarna av e-legitimationer, utvecklat infrastruktur och infört dialoger och användargränssnitt för e-legitimering som fungerar. En samsyn har vuxit fram kring bland annat rättsfrågor och administrativa frågor.

Dagens system har dock brister. Det finns ingen sammanhållen och enhetlig infrastruktur för identifiering, vilket försvårar och förmodligen hämmar utvecklingen av e-tjänster. En samordnad infrastruktur för användning av e-legitimationer underlättar och förenklar för den offentliga sektorn och bör främja en utveckling av e-tjänster. Dagens modell öppnar inte upp för möjliga nya aktörer att komma in på marknaden och därigenom bidra till mångfald. Vidare bygger dagens modell för e-legitimationer på en upphandling som går ut per halvårsskiftet 2012 och som inte kan förlängas. Därefter finns dock möjlighet att utnyttja redan avropade tjänster i ytterligare fyra år.

Ärendet

Betänkandet är indelat i kapitel med i huvudsak följande innehåll

- Utredningens uppdrag och arbete
- E-legitimationer i Sverige – bakgrund
- En ny nationell modell för e-legitimationer
- Ett nytt valfrihetssystem för offentlig sektor
- Ett regelverk för infrastrukturen för Svensk e-legitimation
- Informationssäkerhet och persondataskydd
- Verksamhetsplan för E-legitimationsnämnden
- En motsvarande struktur för privat sektor.

Utredningens uppdrag och arbete

Regeringen beslutade den 17 juni 2010 att tillkalla en särskild utredare för att förbereda och genomföra bildandet av en nämndmyndighet för samordning av statens och kommunernas hantering av metoder och tjänster för elektronisk identifiering och signering (e-legitimationer).

I betänkandet, E-legitimationsnämnden och Svensk e-legitimation, redovisar utredningen författningsförslag om ett nytt valfrihetssystem samt uppdaterade förslag och beskrivningar av verksamhetsplan för E-legitimationsnämnden samt konceptuell beskrivning av Svensk e-legitimation. Utredningens förslag är i princip detsamma som E-delegationen lämnade i oktober 2009.

Grundläggande i utredningen är att en ny modell baserad på så kallade federativa lösningar föreslås med syfte att bland annat göra det enklare att införa e-tjänster, samt möjliggöra för fler leverantörer, än dagens tre, att svara för utgivning av e-legitimationer.

Kommuner och landsting har på olika nivåer i e-delegationen representerats av Sveriges Kommuner och Landsting, SKL.

E-legitimationer i Sverige - bakgrund

Ett stort antal myndigheter, landsting och kommuner tillhandahåller i dag e-tjänster som kräver en säker elektronisk identifiering. Utöver identifiering behövs också metoder för att säkert signera handlingar elektroniskt inom vissa områden för att kunna vidareutveckla e-tjänster i förvaltning och i en gemensam infrastruktur. Dagens användande varierar stort mellan olika organisationer varför det förväntas finnas potential för tillväxt i marknaden.

En ny nationell modell för e-legitimationer

Den i utredningen föreslagna modellen för Svensk e-legitimation med en federation skapar en sammanhållen och förenklad infrastruktur och bidrar till fortsatt utveckling av e-legitimationer i Sverige på ett antal områden.

Inom infrastrukturen för Svensk e-legitimation ska alla e-legitimationer, som uppfyller uppställda krav kunna användas av medborgare och anställda i organisationer för åtkomst till e-

tjänster. Utredaren beskriver i betänkandet hur en sådan infrastruktur kan skapas och regleras. Syftet med infrastrukturen är inte att förhindra några idag existerande identitetslösningar utan att skapa förutsättningar och regelverk för användning av existerande och tillkommande lösningar för identifiering.

Inom konceptet Svensk e-legitimation finns ett antal grundläggande tjänster, där vissa tillhandahålls via E-legitimationsnämnden och andra direkt från godkända medlemmar i modellen, vilka kan indelas i följande grupper

- Registertjänster
- e-legitimationer
- Anvisningstjänst
- Attributintygstjänst.

Vidare föreslås tjänster för signering utanför området för den aktuella identitetslösningen. Detta möjliggörs genom ett enhetligt gränssnitt mot infrastrukturen för Svensk e-legitimation.

Ett nytt valfrihetssystem för offentlig sektor

Med anledning av den bedömning som gjordes i Instruktion för E-legitimationsnämnden – delredovisning I (Fi 2010:05), att de av regeringen uppställda målen inte kan realiseras genom de upphandlingsförfaranden som anges i lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, föreslår betänkandet att det inrättas en ny lag enligt vilken E-legitimationsnämnden får inrätta valfrihetssystem för Svensk e-legitimation. E-legitimationsnämnden ska fastställa reglerna för infrastrukturen, men det är olika aktörer på marknaden som ska ta fram och erbjuda identifieringstjänster och andra tjänster, t ex E-legitimationer.

Det kan antas att det inom ramen för Svensk e-legitimation kommer att erbjudas olika alternativ av e-legitimationer och det är väsentligt att användarna får en valmöjlighet mellan olika alternativ. Utredningen föreslår därför att det inrättas ett valfrihetssystem baserat på reglerna i lagen (2008:962) om valfrihetssystem.

Ett regelverk för infrastrukturen för Svensk e-legitimation

Genom utredningens förslag skapas en infrastruktur för den offentliga sektorn. Utredningen redovisar även ett förslag till regelverk för den föreslagna infrastrukturen. Regelverket avses styra parternas civilrättsliga mellanhavanden genom att föras in i de avtal som E-legitimationsnämnden ingår med dem som ansluts till infrastrukturen för Svensk e-legitimation. Regelverket specificerar villkoren för de olika tjänster som kommer att tillhandahållas.

Utredningen föreslår att en förordning om infrastrukturen för Svensk e-legitimation skapas. Förordningen syftar till att etablera infrastrukturen för Svensk e-legitimation inom den offentliga förvaltningen och att samordna och förenkla e-tjänsteleverantörernas användning av funktioner för elektronisk legitimering och elektronisk underskrift. Förordningen ska bland annat definiera de centrala begrepp som används inom infrastrukturen.

En infrastruktur för identifiering bör ta sin utgångspunkt i ett tillitsramverk byggt på internationell standard och medge den flexibilitet som den föreslagna infrastrukturen för Svensk e-legitimation och internationell samverkan kräver.

Informationssäkerhet och persondataskydd

Varje organisation och företag måste styra åtkomsten till och rättigheter i egna informationssystem genom behörighetskontrollsystem (BKS). Det är ofta en fråga om att begränsa åtkomsten till uppgifter och resurser i informationssystemen. Vid juridisk behörighetskontroll granskas om en person har rätt att agera ställföreträdare och företräda organisationen. Vid

åtkomstkontroll granskas om personen har rätt att få tillgång till uppgifter eller andra resurser i informationssystem.

E-legitimationsnämndens uppdrag innefattar också att nämnden bör verka för att standardiseringsarbetet inom ISO/IEC (International Electrotechnical Commission) leder till resultat, som är förenliga med behoven inom den föreslagna infrastrukturen för identifiering. Om dessa resultat nås bör Sverige följa denna internationella standard. Standarden pekar ut fyra tillitsnivåer (assuransnivå AL1-AL4), där den sistnämnda representerar den högsta nivån. Vid tillämpning av dessa, har det visat sig ändamålsenligt att för Svensk e-legitimation kräva en tillitsnivå som motsvarar nivå 3 (AL3) eller högre, vilket också är den nivå som ligger närmast de av ramavtalsleverantörerna idag utgivna e-legitimationerna. Tillitsnivå 3 innebär hög tilltro till angiven identitet.

Verksamhetsplan för E-legitimationsnämnden

Regeringen har beslutat om inrättande av en E-legitimationsnämnd från årsskiftet 2010-2011. Den övergripande målet med bildandet av en E-legitimationsnämnd är att skapa förutsättningar för en väl fungerande Svensk e-legitimation, som kan skapa stark tillit till verksamheten, såväl i Sverige som internationellt. Svensk e-legitimation ska möjliggöra för såväl användare som offentlig sektor att på ett effektivt sätt etablera och använda e-tjänster, vilka kräver e-legitimationer och eller signering.

Målbilden utgår från en affärsmodell för Svensk e-legitimation, som bygger på ett antal aktörer i samverkan. Dessa är E-legitimationsnämnden, användare i form av privatpersoner och anställda i organisationer, identitetsutfärdare, e-tjänsteleverantörer samt attributsutfärdare. Förvaltningens e-tjänsteleverantörer kommer i infrastrukturen att på ett förenklat sätt få tillgång till e-legitimationstjänster genom E-legitimationsnämnden, vilket bland annat kommer att underlätta integration och hantering av tjänster.

En motsvarande struktur för privat sektor

En viktig uppgift för E-legitimationsnämnden blir att verka för att en motsvarande och samverkande infrastruktur etableras även för den privata sektorn. Det är först då en sådan samverkande infrastruktur etablerats som Svensk E-legitimation kan användas för både offentliga och privata e-tjänster. Attributsutfärdarna kommer som medlemmar i modellen att spela en viktig roll som källa till kompletterande information. Enligt förslaget ska infrastrukturen byggas med hjälp av flera samverkande regelverk, delvis inrättade genom författning, delvis skapade genom civilrättsliga avtal efter upphandling.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats av stadsledningskontorets IT-avdelning i samråd med stadens informationssäkerhetschef.

Stadsledningskontorets synpunkter och förslag

Inledning

Stockholms stad har genomfört ett omfattande program för utveckling av e-tjänster. Ett stort antal e-tjänster har introducerats på stadens hemsida och många av dessa ställer krav på medborgarens identifiering och autentisering. Stockholms stads nuvarande lösning för att hantera detta (IDportalen) kan acceptera samtliga alternativ för e-legitimering som Verva tidigare upphandlat. Detta fungerar väl för staden.

Dagens system har dock brister. Det finns ingen sammanhållen och enhetlig infrastruktur för identifiering, vilket försvårar utvecklingen av e-tjänster. Stadsledningskontoret anser att det

inte framgår av betänkandet hur kontinuiteten för nuvarande lösning kan säkerställas. E-legitimationsnämnden måste fånga upp och vidmakthålla hela den bas av e-legitimationer, e-tjänster och lösningar som i dag är i drift vid myndigheter, landsting, kommuner och IT-leverantörer. Denna kontinuitet är viktig i genomförandet av den nya lösningen för e-legitimationer och en avgörande förtroendefråga för e-legitimationsnämnden.

Det är viktigt att klargöra vad e-legitimation är. E-legitimation är en elektronisk legitimation för användning på internet. I dagsläget utfärdas e-legitimationer till privatpersoner av flera svenska banker, Telia samt Steria. Med hjälp av en e-legitimation kan man legitimera sig och skriva under avtal och transaktioner hos olika myndigheters och företags webbplatser.

Det är också viktigt att skilja på e-legitimation till privatpersoner och tjänstelegitimation för anställda i en organisation eftersom bland annat förfarandet vid utfärdande av e-tjänstelegitimationer avviker. Detta framgår inte på ett tydligt sätt i betänkandet. Man måste också skilja på certifikat (PKI) och bärare av certifikat (ID-handling).

Konceptet Svensk e-legitimation bygger på ett antal grundläggande tjänster, där vissa tillhandahålls via E-legitimationsnämnden och andra direkt från godkända medlemmar i modellen. Det är avgörande för konceptet att det finns en sammanhållen funktionalitet som för varje tjänst stöds av mycket hög tillgänglighet och servicenivå.

Stadsledningskontoret anser att det är angeläget att den utsatta tidsplanen (halvårsskiftet 2012) kan hållas. Stockholms stad ser stora fördelar med federativa lösningar för identifiering och behörighetshantering för säkert informationsutbyte med andra organisationer. Staden har också genomfört ett pilotprojekt ”Federativ lösning för identifiering och behörighetshantering” i samverkan med IT-forum Stockholms län på uppdrag av Sveriges Kommuner och Landsting. Projektet bekräftar att federativ lösning för identifiering och behörighetshantering innebär stora fördelar för verksamheten och för personalen

Stadsledningskontoret inser att flera parallella lösningar innebär konsekvenser för staden genom att förutsättningar och regelverk måste förändras för användning av både existerande och tillkommande lösningar för identifiering. Det finns även risk för att vissa kostnader dubbleras.

Den nya e-legitimationen

Stadsledningskontoret anser att den nya e-legitimationen bör gälla för alla som är folkbokförda i Sverige, även för dem som saknar personnummer eller är under 13 år. Reservnummer, samordningsnummer och skyddad identitet är områden som behöver hanteras. För kommunerna finns behov inom skolan, att elever kan använda elektronisk identifiering för åtkomst av personrelaterad information, exempelvis för frånvaro och individuella planer.

Det är också ett viktigt användarperspektiv att näringslivet har tillgång till samma lösning som offentlig sektor samt att lösningen också kan gälla i ett internationellt perspektiv. Flera privata utförare har påpekat att det är angeläget att få med den privata sektorn i en gemensam lösning. Det gäller inte bara som innehavare av e-legitimation utan också som så kallad förlitande part i en identitetsfederation, vilket kan gälla både företag och privatpersoner.

Stadsledningskontoret vill också framhålla vikten av att e-legitimationen kan användas även utanför Sveriges gränser. Det är viktigt att få en internationellt gångbar lösning, som kan användas för kommunikation inom hela EU med hänsyn till gällande direktiv, t.ex. tjänstedirektivet och det elektroniska signaturdirektivet.

Inom EU har framförallt två projekt haft som uppdrag att föreslå lösningar för e-legitimationer (eID). STORK-projektet (Secure Identity Across Borders Linked) syftar till att ta fram gemensamma specifikationer för e-legitimation, som möjliggör att gränsöverskridande elektroniska tjänster kan fungera i ett antal medlemsstater med identifiering och autentisering. Projektet PEPPOL (Pan European Public Procurement) ska möjliggöra gränsöverskridande elektronisk offentlig upphandling och elektroniskt undertecknade dokument.

E-legitimationsnämnden bör vidare verka för att standardiseringsarbetet inom ISO/IEC (International Electrotechnical Commission) leder till resultat som är förenliga med behoven inom den föreslagna infrastrukturen för identifiering. Om dessa resultat nås bör Sverige följa denna internationella standard.

Vid en tillämpning av internationella normer har det visat sig ändamålsenligt att för Svensk e-legitimation kräva en tillitsnivå som motsvarar nivå 3 (AL3) eller högre, vilket också är den nivå som ligger närmast de av ramavtalsleverantörerna idag utgivna e-legitimationerna. Stadsledningskontoret anser att utredningens förslag att ”mjuka” e-legitimationer kan accepteras som Svensk e-legitimation (inom assurancesnivå 3) vid medborgarinloggning. Denna nivå uppfyller nuvarande verksamhetskrav för tvåfaktorsinloggning, vilket samtliga kommuner i stockholmregionen och Stockholms Läns Landsting enats om i dokumentet ”16 principer för samverkan inom IT-forum” (Dnr 002-929/2010).

Assurancesnivå 4 enligt STORK-projektet ställer bland annat krav på kvalificerade certifikat och hårda nyckelbärare (t ex smart kort), vilket i sin tur ställer krav på kortläsare eller annan utrustning till medborgarens dator.

Som ett led i att skapa en långsiktig, hållbar och teknikneutral grund för identifiering har utredningen valt att inte reglera hur bärare ska utformas.

Stadsledningskontoret konstaterar att betänkandet fokuserar på privata e-legitimationer och är otydligt kring e-tjänstelegitimationer och berör inte alls servercertifikat. Dessa områden bör utredas och beskrivas ytterligare.

Elektroniska underskrifter

Den föreslagna lösningen för elektroniska signaturer behöver konkretiseras och prövas utifrån rättsliga utgångspunkter. Samtidigt vill stadsledningskontoret betona att det är viktigt att utforma en långsiktig lösning för elektroniska underskrifter.

Federativa lösningar

Stadsledningskontoret anser att de federativa lösningarna kommer att vara en naturlig grund för elektronisk samverkan mellan kommuner, myndigheter, landsting, privata utförare och andra intressenter. Det ska vara möjligt att dela information mellan olika organisatoriska enheter med bibehållen säkerhet.

Syftet med en federation är att förenkla åtkomst till verksamhetssystem och tjänster för en eller flera organisationers användare samtidigt som administration av personers behörigheter förenklas.

En federativ lösning innebär att olika parter, t.ex. utförare inom vård och omsorg, har en gemensam syn på och överenskommelse om informationssäkerhet och därmed tar ansvar för att de egna IT-systemen uppfyller nödvändiga skyddskrav och litar på att andras också gör det. Det innebär t.ex. att man inte behöver lägga över behörighetsinformation i varandras system. Informationen skickas med som ett intyg när en förfrågan om e-tjänst görs. Federati-

va lösningar förenklar, förbilligar och påskyndar införandet av nya e-tjänster utan att göra avkall på säkerheten.

Stadsledningskontoret ser det som angeläget att federativa lösningar kan realiserats enligt den föreslagna tidsplanen.

Finansieringsmodellen

Ett problem med nuvarande modell för e-legitimationer har varit risk för oförutsägbara kostnader när volymerna har ökat. Det är dock viktigt för bland annat kommunerna att kostnaderna inte ökar okontrollerat och att kostnaden blir förutsägbar och möjlig att budgetera. Ett sätt att komma till rätta med detta var det så kallade G9 avtalet, vars syfte var att skapa ett rimligt underlag för budgetering av kostnaderna. Stockholms stad ingick i G9-gruppen.

Myndigheter, landsting och kommuner föreslås, i egenskap av e-tjänstleverantörer, även fortsättningsvis stå för större delen av den offentliga sektorns finansiering av modellen. För att möta direktivets krav om ökad förutsägbarhet i de offentliga aktörernas kostnader föreslås e-tjänstleverantörerna betala en fast avgift till E-legitimationsnämnden, baserad på för landsting och kommuner antal invånare samt för myndigheter antal anställda. Betalningen är inte avhängig i vilken grad organisationen har e-tjänster, vilka kräver e-legitimationer, ej heller i vilken grad de utnyttjas.

Kalkylen för offentlig sektors totala kostnad har i betänkandet uppskattats till ca 50 miljoner/år baserat på uppskattning av marknadens storlek idag avseende ramavtal för eID 20 mnkr, volymen för Svensk e-legitimation första verksamhetsåret 25 mnkr samt 5 mnkr, som utgör operativa kostnader för e-legitimationsnämnden.

Modellen innebär att kommuner och landsting betalar 0,50 kr per invånare och år. För Stockholms stads del innebär detta en årlig avgift om 590 000 kr per år. Som jämförelse kan nämnas att Försäkringskassan betalar 350 kr per anställd och år, vilket innebär en årlig avgift om 4,4 mnkr.

Därutöver tillkommer en årlig avgift för identitetsutfärdare som inledningsvis beräknas till 20 000 kr. Stockholms stad kan komma att omfattas av detta.

Stadsledningskontoret ser fördelar med den föreslagna modellen förutsatt att denna blir accepterad och fastställd.